

Kulturno povijesna baština grada Daruvara u metodici likovne kulture na predškolskoj razini

---

Mžik, Iva

Undergraduate thesis / Završni rad

2015

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Pula / Sveučilište Jurja Dobrile u Puli**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:137:643568>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-09-22**

Repository / Repozitorij:

[Digital Repository Juraj Dobrila University of Pula](#)

Sveučilište Jurja Dobrile u Puli
Odjel za odgojne i obrazovne znanosti

IVA MŽIK

KULTURNO – POVIJESNA BAŠTINA GRADA DARUVARA U METODICI
LIKOVNE KULTURE NA PREDŠKOLSKOJ RAZINI

Završni rad

JMBAG: 0303022681

Studijski smjer: Predškolski odgoj

Predmet: Metodika likovne kulture

Mentorica: doc. art. Aleksandra Rotar

Sveučilište Jurja Dobrile u Puli
Odjel za odgojne i obrazovne znanosti

IVA MŽIK

KULTURNO – POVIJESNA BAŠTINA GRADA DARUVARA U METODICI
LIKOVNE KULTURE NA PREDŠKOLSKOJ RAZINI

Završni rad

Pula, lipanj 2015.

IZJAVA O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI

Ja, dolje potpisana Iva Mžik, kandidatkinja za prvostupnicu baccalaurea paed. ovime izjavljujem da je ovaj Završni rad rezultat isključivo mojeg vlastitog rada, da se temelji na mojim istraživanjima te da se oslanja na objavljenu literaturu kao što to pokazuju korištene bilješke i bibliografija. Izjavljujem da niti jedan dio Završnog rada nije napisan na nedozvoljen način, odnosno da je prepisan iz kojeg necitiranog rada, te da ikoji dio rada krši bilo čija autorska prava. Izjavljujem, također, da nijedan dio rada nije iskorišten za drugi rad pri bilo kojoj drugoj visokoškolskoj, znanstvenoj ili radnoj ustanovi.

Studentica:

U Puli, lipanj 2015.

SADRŽAJ

IZJAVA O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI.....	3
SADRŽAJ	4
SAŽETAK	5
SUMMARY	6
UVOD.....	7
1. CRKVE	9
1.1. CRKVA PRESVETOG TROJSTVA	9
1.2. SRPSKA PRAVOSLAVNA PAROHIJSKA CRKVA 318 BOSONOGIH OTACA.....	11
2. JULIJEV PARK (KUPALIŠNI KOMPLEKS).....	13
2.1. CENTRALNE BLATNE KUPKE (ANINA BLATNA KUPKA)	13
2.2. ANTUNOVA KUPKA	15
2.3. ARCADIA	15
2.4. IVANOVE KUPKE.....	16
2.5. VILA MARIA (ŠVICARSKA VILA)	17
2.6. TERASA.....	19
2.7. KUPAČICA.....	20
3. UTEMELJITELJI DARUVARA	21
3.1. ANTUN JANKOVIĆ	21
3.2. IVAN JANKOVIĆ.....	22
3.3. IZIDOR JANKOVIĆ	22
3.4. JULIJE JANKOVIĆ	23
4. DVORAC GROFA JANKOVIĆA.....	24
4.1. SIMBOLIKA DVORCA	27
4.2. PRIPRAVE ZA IZVOĐENJE AKTIVNOSTI	28
5. ZAKLJUČAK	42
6. LITERATURA	43

SAŽETAK

Kroz Završni rad, koji se sastoji od nekoliko međusobno povezanih dijelova, nastojala sam približiti i opisati barokne građevine i prirodna bogatstva koja ih okružuju u prvom i drugom dijelu rada. U trećoj i četvrtoj cjelini spomenula sam obitelj Janković, kao utemeljitelje Daruvara, te njihov dvorac.

Kroz prvu cjelinu opisala sam uži centar grada gdje se nalaze dvije crkve, pravoslavna i katolička, opisala sam njihov razvoj kroz povijest te njihov interijer i eksterijer.

Također, u užem centru grada se nalazi Julijev park, gdje se nalaze ostale građevine te sam njihov nastanak nastojala opisati u drugoj cjelini svog rada. Svaka građevina ima svoju povijest i priču, koja se razvijala zajedno s novim generacijama Jankovića. Iako sve spadaju u kasnobarokni stil, u njima ima naznaka i drugih stilova. Neke su inspirirane tadašnjim trendovima, a neke dalekom poviješću koju nosi ovaj grad.

Treća cjelina nadovezuje se na prethodnu te opisuje obitelj Janković, kratke crtice iz njihova života te njihovo rodoslovno stablo. Govori o tome kako je obitelj došla na područje današnjeg Daruvara te koja je njihova važnost.

Dvorac grofa Jankovića spada u četvrtu cjelinu rada, opisala sam izgled njegova eksterijera i interijera, karakteristike i stil u kojemu je izgrađen. Kako bi sve zaokružila i spojila ovu temu sa svojom budućom strukom, odradila sam nekoliko aktivnosti s jednom vrtićkom skupinom, a sve u svrhu pobuđivanja dječjeg interesa za znanjem o umjetnosti općenito, kako bi jednoga dana izrasli u osobe koje će znati cijeniti umjetnost i čuvati ostavštinu svojih predaka. Pomoću likovnih tehnika, nastojala sam unijeti malo osvježenja i novine u njihove radove te ih tako potaknuti da putem tehnika, koje do tada možda nisu radili, zapamte neke od karakteristika baroka.

Priložila sam pripreve za izvođenje aktivnosti iz metodike likovne kulture koju sam provela u DV "Vladimir Nazor" u Daruvaru.

KLJUČNE RIJEČI: Daruvar, crkve, Julijev park, obitelj Janković, Dvorac grofa Jankovića, Metodika likovne kulture.

SUMMARY

In my Bachelor's thesis, which consists of several linked parts, I tried to describe buildings from the Baroque era and the natural resources that surround them in the first and second section.

In the first section I describe the historical evolution, the interior as well as the exterior of two churches, the Orthodox and the Catholic, which are located in the center of the city.

Near the center of the city, there is the park of Julije which is the location of other buildings that I described in the second section. Every building has its own history and stories which got created with every new generation of the Janković family. Although the buildings are styled in the late Baroque style, there are indications of other styles as well. Some were influenced by the trends of the period and others with the long history of the city.

The third section describes the Janković family history and family tree, as well as their significance and how they arrived to the area of today's Daruvar.

The fourth section describes the interior and exterior of the Janković family castle, as well as the style and characteristics of its structure. In hopes of enticing interest for art, and to connect the topic with my future profession, I organised several activities with a group of kindergarten children. With the use of art techniques, I tried to bring some freshness and novelty in their works to help them memorize some of the characteristics of the Baroque.

I attached the preparation materials for the activities relating to the methodology of art education that I carried out in the "Vladimir Nazor" state kindergarten of Daruvar.

Key words: Daruvar, churches, park of Julije, Janković family, Janković castle, Methodology of art education.

UVOD

Već je prvim pogledom na Daruvar jasno da to nije još jedan u nizu slavonskih gradova, i to ne zato što je to moj rodni grad pa mi je poseban zbog toga, već što odiše bogatom poviješću. Naime, Daruvar je bio primamljiv i Rimljanima koji su u antičko vrijeme nastanili ovo područje te gradili kupke na njegovim izvorima tople i termalne vode. Ti izvori su također igrali veliku ulogu i kod samoga grofa Jankovića, koji je baš zbog njih kupio vlastelinstvo nad Daruvarom, tj. tadašnjim Podborjem. Grof Antun Janković začeo je uzdignuće ovoga kasnobaroknoga grada, a njega su naslijedile još tri generacije Jankovića koje su mu oplemenile izgled te priskrbile status i ime.

Daruvar je mali slavonski grad koji se smjestio u središte sjeveroistočne Hrvatske. Njegova prošlost seže još daleko u antiku. Naime, u antičko vrijeme na ovom prostoru postojalo je veliko naselje o čemu svjedoče brojni arheološki nalazi, no smatra se da je grad propao ubrzo nakon pada Rimskog carstva. Postoje zapisi da su u srednjem vijeku na prostoru daruvarske kotline bila formirana tri *trgovišta*, *burg* i dvije *opatiije*, no one stagniraju i degradiraju pod okupacijom Turaka. Poslije sredine 17. st. Turci formiraju selo – Podborje, a nakon 2. polovice 18. stoljeća Podborje dolazi u vlasništvo obitelji Janković te počinje uzdizanje grada u baroknom stilu.

Kroz ovaj Završni rad, pokušala sam slikovito opisati i što više prezentirati svoj rodni grad, njegove povijesne građevine i duh prošlosti koji odiše njegovim ulicama. Također sam odradila i pripreme u jednoj vrtičkoj skupini prvenstveno kako bi djecu upoznala s poviješću grada u kojemu žive. Smatram da jedino ako obrazujemo djecu možemo sačuvati te neprocjenjive objekte i umjetnine koje čine identitet našeg grada, jer ljudi koji ne znaju povijest i ne cijene umjetnost, neće je znati čuvati. Kao uvod u pripremu organiziran je posjet Dvorcu Grofa Jankovića, gdje je turistički vodič ukratko ispričao djeci povijest grada i njegovih utemeljitelja. Nakon obilaska dvorca napravila sam s djecom nekoliko likovnih

aktivnosti, za koje sam pripremila neuobičajeni materijal kako bi im aktivnosti bile zanimljivije te time i lakše pamtljive.

Primjer 1: Karta Hrvatske¹

¹ Izvor:
Wertanlage – Alterswohnsitz – Feriendomizil im Herzen Kroatiens
<http://www.ani-media.org/haus/>, preuzeto: lipanj 2015.

1. CRKVE

1.1. CRKVA PRESVETOG TROJSTVA

Nakon povlačenja Turaka, na području Daruvara ostaju samo ruševine pa je tako i nastala Crkva presvetog trojstva, koja je putem pregrađivanja i dograđivanja proizašla od prvobitne dvorske kapele. Inicijator i investitor u obnavljanju građevina u Daruvaru i okolici bio je vlastelin Antun pl. Janković. Prema Sohr² kapela je sagrađena 1770. godine, a to potvrđuje građevinska analiza župne crkve u Badljevini, smještena je uz rub tadašnjeg naselja, točnije na sredini brežuljka u čijem je podnožju naselje, a na samom vrhu dvorac. Naime, riječ je o dvorskoj kapeli koja se nalazi gotovo 200 metara od dvorca, na uglu dvorskog perivoja. To što je neobično za nju je njezina lokacija koja nije tipična za barokne dvorske kapele, jer su se one po standardu tog vremena nalazile u samome dvorcu ili pak stvarale značajan akcent prostorne kompozicije vlastelinskog dvorca. To što je vlastelin smjestio kapelu izvan koncepcije dvorca može nam samo govoriti kako je bio u racionalističkom i novom duhu, oslobođen barokne religioznosti, te da kapela nije bila građena samo za potrebe obitelji Janković, već i za sve stanovnike grada. Detalji koji se nalaze na crkvi prepoznatljiviji su za razdoblje baroka, a sagrađena je kao barokna centralna građevina. Prvobitno se u opisu sastojala od kružnog prostora, tj. lađe današnje crkve s kupolom i svjetlarnikom, imala je tri ulaza i oltara od kojih je do danas očuvan samo jedan. Graditelj i autor ove originalne i netipične ideje je do danas ostao nepoznat. Crkva je osmišljena u stilu dinamičkog baroka.

1821. godine, porastom broja stanovnika u Daruvaru, raste broj katolika i kupališnih gostiju te tako trgovište dobiva status grada. Time se osnutkom župe, filijalna kapela, pretvara u crkvu. Veća i drastičnija promjena na crkvi napravljena je pod pokroviteljstvom grofa Julija Jankovića, gdje je 1866. nadograđeno svetište, a na novi oltar je premješten kip Presvetog Trojstva. Sakristija je

---

² Sohr, M. (2012.), Daruvar, Urbanističko – graditeljski razvoj grada, Daruvar: Jednota, str. 89.

preseljena iz sjevernog tornja u južni, a sjeverni je toranj preuzeo ulogu zvonika. Uređen je i Božji grob, koji se nalazi u prizemlju sjevernog tornja, te je na zapadnoj strani oformljen današnji kor na kojem su smještene i orgulje. 1867. godine dograđeno je i novo svetište koje se smjestilo između dva postojeća tornja.

Prema Sohr³ svetište je potkovastog tlocrta i nadsvođeno je bačvastim svodom, koji u polukružnom zaključku kontinuirano prelazi u polukupolu. Osvijetljeno je trima prozorima elipsastog oblika. Trijumfalni luk je polukružno nadsvođena.

Posljednja dogradnja crkve izvedena je 1892. godine u čijoj je fazi sagrađen i posljednji, tj. treći visoki toranj crkve, te ona poprima sadašnji izgled. Nacrte je izrađivao Joseph Ungerer koji je po struci bio tesarski majstor. Na prijelazu iz 19. u 20. stoljeće uređuje se i interijer crkve, te se u nju postavljaju dva bočna oltara i kipovi *Presveta Srca Isusova* i *Presveta Srca Marijina*.

Primjer 2: Crkva Presvetog Trojstva⁴

³ Sohr, M. (2012), Daruvar, Urbanističko – graditeljski razvoj grada, Daruvar: Jednota, str. 91.

⁴Izvor:

Panoramio: Photos by Zdenko Brkanić

https://www.google.hr/search?q=crkva+presvetog+trojstva+daruvar&biw=1024&bih=639&source=Inms&tbn=isch&sa=X&ei=Z-03VefUJc67PcuDgNAO&sqj=2&ved=0CAcQ_AUoAg#imgrc=iAb6zQemok7WIM%253A%3BKYdyapNSn_IWRM%3Bhttp%253A%252F%252Fmw2.google.com%252Fmw-panoramio%252Fphotos%252Fmedium%252F22538477.jpg%3Bhttp%253A%252F%252Fde.db-city.com%252FKroatien-Bjelovar-Bilogora--Daruvar%3B500%3B332, preuzeto: svibanj 2015.

Primjer 3: Crkva Presvetog Trojstva⁵

1.2. SRPSKA PRAVOSLAVNA PAROHIJSKA CRKVA 318 BOSONOGIH OTACA

Srpska pravoslavna crkva se nalazi uz sjeveroistočnu liniju glavnoga gradskog trga. Približno je orijentirana prema istoku, a njezina uzdužna os okomita je na građevinski pravac trga, te glavnim pročeljem i visokom zvonikom, crkva gleda prema trgu. Prema zapisima se navodi da je sagrađena između 1870. i 1884. godine, a na njezinom se mjestu prije nalazila drvena građevina, sagrađena 1756. godine, koja je također imala funkciju pravoslavne crkve. To je građevina izrazito arhaičnog arhitektonskog izraza, a na samom pročelju iznad ulaza u crkvu nailazimo na karakteristične barokne stilske elemente. Naime, na njemu je ukrašena kovana rešetka s upisanom godinom izrade, tj. 1884. godina. Barokni arhitektonski elementi nalaze se duž cijele crkve te možemo zaključiti da je Srpska pravoslavna crkva u Daruvaru građevina izrazitih baroknih stilskih

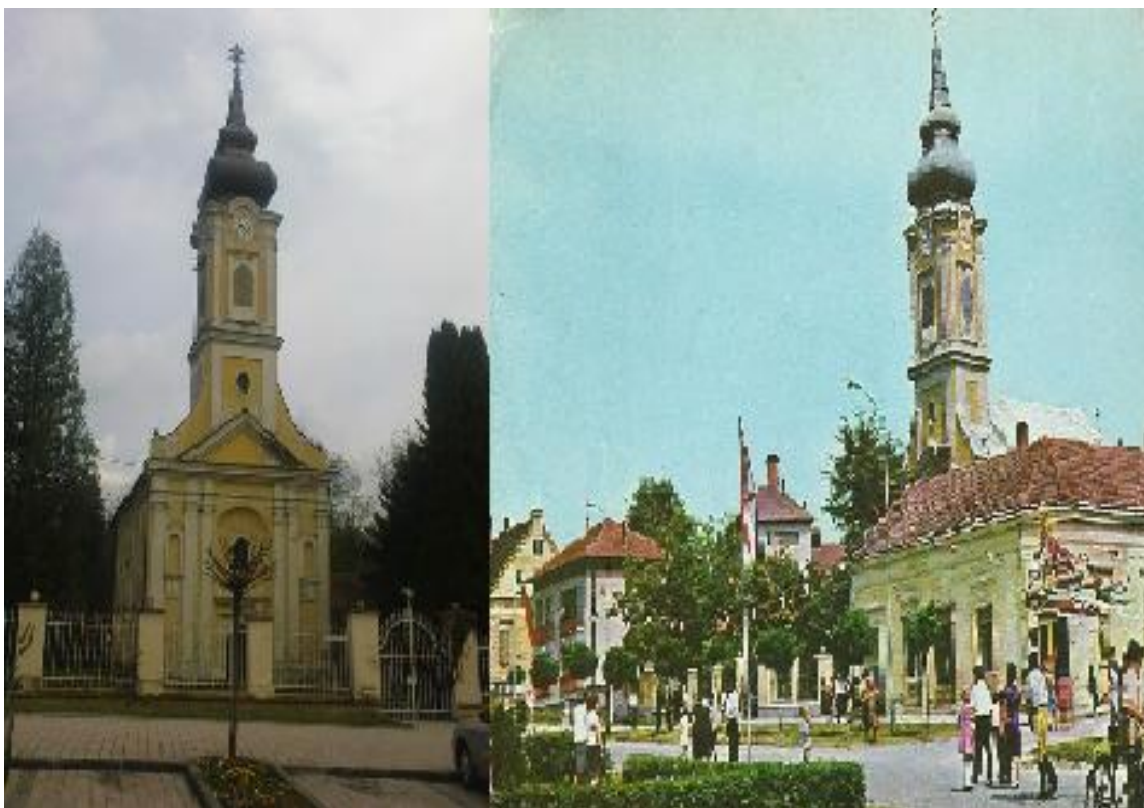
---

⁵ Izvor:

Facebook: Daruvarski Portfolio

https://www.facebook.com/photo.php?fbid=910504712315273&set=pb.100000672578877.-2207520000.1426840971.&type=3&src=https%3A%2F%2Fcontent-mxp.xx.fbcdn.net%2Fphotos-xpf1%2Ft31.0-8%2F10818230_910504712315273_3102279828201445346_o.jpg&smallsrc=https%3A%2F%2Fcontent-mxp.xx.fbcdn.net%2Fphotos-xpf1%2Fv%2Ft1.0-9%2F10433753_910504712315273_3102279828201445346_n.jpg%3Foh%3D6dcb1900ee4a60df458f1bad3dde338b%26oe%3D55B6BC9B&size=800%2C1208, preuzeto: svibanj 2015.

odlika. Unutrašnjost crkve započinje s glavnim ulazom koji je smješten u središtu zapadnog pročelja, a prolazi kroz prizemlje tornja. Sami brod crkve nadsvođen je s četiri uska jarma te osvjetljen s četiri izdužena i kružno nadsvođena prozora. Na zapadnoj strani crkvenog broda ugrađeno je pjevalište, a središnji dio je konkavno izvijen prema crkvenome brodu. Središnji luk na uglovima podupire par jakih pilastera te se on otvara prema prostoru zvonika. Interijer crkve je također karakterističan za barokne crkve u području kontinentalne Hrvatske.

Primjer 4: Srpska Pravoslavna Parohijska Crkva 318 Bosonogih Otaca⁶

---

⁶ Izvor:

Hotel Balise: Daruvar – Vjerski turizam

https://www.google.hr/search?q=crkva+presvetog+trojstva+daruvar&biw=1024&bih=639&source=Inms&tbn=isch&sa=X&ei=Z-03VefUJc67PcuDgNAO&sqj=2&ved=0CAcQ_AUoAg#tbn=isch&q=pravoslavna+crkva+daruvar&img=cg1YUdChs_1IAM%253A%3B66Er2QEn_j0-YM%3Bhttp%253A%252F%252Fwww.hotel-balise.hr%252Fmedia%252FDARUVAR%252FVJERSKI%252FDSC00278_1.jpg%3Bhttp%253A%252F%252Fwww.hotel-balise.hr%252Fdaruvar-i-okolica%252Fvjerski-turizam%252F%3B410%3B547, preuzeto: svibanj 2015.

2. JULIJEV PARK (KUPALIŠNI KOMPLEKS)

Vrtna umjetnost grada Daruvara ima dugu i bogatu povijest i tradiciju. Sve počinje daleko u prošlosti od ilirskog plemena Jasa, tj. Topolicana, koji su na području Daruvara gradili svoja svetišta kod toplih izvora okruženih hrastovim šumama i svetim gajevima. Vrtovi na području današnje Panonske nizine datiraju još u vrijeme Rimskoga carstva. Daruvar i njegova osebujna priroda se spominju i u srednjem vijeku, zatim se ističe i za vrijeme turske okupacije, gdje se podižu brojni perivoji i takozvane *bašče* i cvjetne *avlije*. Pravi procvat Daruvara događa se za vrijeme grofa Antuna Jankovića jer tada grad dobiva oblik koji nam je poznat i danas. Janković podiže dva perivoja, jedan lječilišni, a drugi uz sami dvorac. Daruvar dobiva ime po grbu grofa Jankovića, čiji je glavni motiv bio ždral. (daru → ždral, var → grad).

2.1. CENTRALNE BLATNE KUPKE (ANINA BLATNA KUPKA)

Centralne blatne kupke, takozvane Anine blatne kupke, podignute su u razdoblju između 1862. i 1879., a dobile su ime po kćeri Julija Jankovića, Ani Elizabeti. Izgrađene su na ostacima starih rimskih građevina, gdje su prije toga, na tom mjestu, bili samo bazeni.

Prema Sohru⁷ prvobitna je građevina, na tlorisu u obliku križa, svojim je gabaritom na istočnoj strani zatvorila istočni prostor kupališta uz Antunovu kupku i Švicarsku vilu. Njezin je tlocrt postavljen u ortogonalni sistem ostalih kupališnih objekata (Arcadia, Vila Maria, Ivanova kupka). Imala je odlike romaničke kulture inspirirane alpskim stilom, tipičnim za drugu polovinu 19. stoljeća.

Izgled Centralnog blatnog kupališta dovršen je 1910. godine. Objekt je inspiriran romantičarskim stilom s naznakama maurske arhitekture. Kupalište ima oblik pravokutnika s ukošenim uglovima, te ravan krov na čijem se središtu nalazi osmerokutna kupola koja postaje jedan od glavnih simbola grada.

---

⁷Sohr, M. (2012), Daruvar, Urbanističko – graditeljski razvoj grada, Daruvar: Jednota, str. 120.

Sohr⁸ objašnjava kako su pročelja riješena u egzotičnom maurskom stilu. Prozorske su osi u vertikalnom pravcu, spojene doprozornicima u obliku polukružnih štapova. Prozori u prizemlju imaju ravne nadvoje, dok su prozori na katu zaključeni maurskim šiljastim lukovima. Ispod prozora u prizemlju je kontinualni vijenac, jednakog profila kao doprozornici, a isti takav vijenac obilazi građevinu u visini početka lukova prozora na katu. Pročelja u vertikalnom pravcu završava friz u obliku arabeske.

Centralno blatno kupalište, tj. Anine blatne kupke, pripadaju ugarskom pravcu u umjetnosti i arhitekturi, a inspirirane su egzotikom, tj. egzotičnim zemljama. Spadaju u jedne od najzanimljivijih građevina u istočnoj Hrvatskoj, te opravdano dobivaju titulu jednog od glavnih simbola grada Daruvara.

Primjer 5: Centralno blatno kupalište⁹

⁸ Sohr, M. (2012), Daruvar, Urbanističko – graditeljski razvoj grada, Daruvar: Jednota, str. 120

⁹ Izvor:

Facebook: Daruvarski Portfolio

<https://www.facebook.com/photo.php?fbid=500185126680569&set=a.110608455638240.9023.100000672578877&type=3&theater>, preuzeto: svibanj 2015.

2.2. ANTUNOVA KUPKA

Pred kraj 18. stoljeća, točnije 1762. godine, grof Antun Janković, dao je sagraditi Antunovu kupku koja slovi kao najstarija građevina u čitavom gradu, a sagrađena je na antičkim temeljima. Nalazi se između Švicarske vile i Centralnog blatnog kupališta na samom ulazu u kupališni park. To je jedina zgrada koja nije sagrađena u konceptu samoga kompleksa u parku, a pretpostavlja se da je to zbog činjenice što je sagrađena na ruševinama rimskih ostataka. U Antunovoj kupki se nalazi nekoliko prostorija s bazenima. To je sitni objekt u obliku slova L, s ravnim krovom, a rađen je u neogotičkom stilu. Kupka je danas u fazi obnove, a izvan funkcije je nakon izgradnje hotela Termal 1980. godine.

Primjer 6: Antunova kupka¹⁰

2.3. ARCADIA

Za Arcadiju, prvobitno nazvanu Liviaheim, se pretpostavlja da je građena usporedno s Centralnim blatnim kupalištem, dakle krajem 18. stoljeća. Izgled ovoga objekta spada u neobarokno – secesijski stil. Ime Arcadija dobiva tek

¹⁰ Izvor:

Facebook: Daruvarski Portfolio

https://www.facebook.com/photo.php?fbid=479155122116903&set=a.110608455638240.9023.100000672578877&type=3&src=https%3A%2F%2Ffbcndn-sphotos-a-a.akamaihd.net%2Fhphotos-ak-xaf1%2Fv%2Ft1.0-9%2F246784_479155122116903_1032490547_n.jpg%3Foh%3Dc99b484f13dad226db41714c8b86cfba%26oe%3D55B9ADF9%26_gda_%3D1434168360_6b97b71d28253af03dca2c3327b918f0&size=896%2C600, preuzeto: svibanj 2015.

nakon Prvog svjetskog rata, a nakon Drugog svjetskog rata nadograđuje se jedno krilo na katu zgrade, te se time spojila s Ivanovom kupkom. Zgrada je okrenuta prema pravcu sjever – jug i longitudinalnog je izgleda. Arcadija se spominje u nekim navodima iz 1777. godine, gdje se opisuje zgrada jednostavnih pročelja s karakterističnim izgledom za baroknu građevinu, a slovi kao najočuvaniji objekt u kupališnom kompleksu.

Primjer 7: Arcadia¹¹

2.4. IVANOVE KUPKE

1818. godine podignuta je nova građevina u spomen preminulom Ivanu Jankoviću, koju su dali sagraditi njegov maloljetni sin Izidor Janković i njegova majka. Ivanove kupke su zapravo produžetak zgrade Arcadije, a smještene su u pravcu sjever – jug. Ispred samog središta građevine nalazi se bazen s izvorom tople vode.

Prema Szabi¹² građevina je imala visoki četverolisni krov, u središtu sljemena, iznad središnjeg *rizalita*, bila je osmerokutna lanterna završena

¹¹Izvor:

Facebook: Daruvarski Portfolio

https://www.facebook.com/photo.php?fbid=343440135688403&set=a.343439802355103.86456.100000672578877&type=3&src=https%3A%2F%2Ffcdn-sphotos-d-a.akamaihd.net%2Fphotos-ak-xfa1%2Fv%2Ft1.0-9%2F395737_343440135688403_954488797_n.jpg%3Foh%3D75a78e54429085a894f1e9e5a46ab3f9%26oe%3D556FF4CF%26_gda__%3D1433918577_34ff6f0cc47dab75b47bab02cf329d94&size=600%2C450, preuzeto: svibanj 2015.

¹² Szabo, G. (prosinac 1932), Narodna Starina, Iz prošlosti Daruvara i okolice, Vol.11, No.28, str. 113.

osmerokutnom piramidom. Jednaka lanterna se nalazila i na osmerokutnom piramidalnom krovu koji je natkrivao paviljon s izvorom. Jednostavna i jasna koncepcija građevine, simetrična pročelja, termalni prozori, suzdržane i elegantne dekoracije svrstali su Ivanove kupke među malobrojna i kvalitetnija ostvarenja klasicizma (empirea) u Hrvatskoj.

Početakom 20. stoljeća zgrada dobiva novi, neorenesansni oblik, te joj se nadograđuje kat koji se produžuje prema sjeveru. Novo ruho Ivanovih kupki bilo je veoma decentno i minimalistički uređeno, te objekt dobiva asimetričan izgled. Današnji izgled Ivanovih kupki uvjetovan je bombardiranjem u zimi 1991. na 1992. godinu, gdje su teško oštećene, te je od njih ostao samo sjeverni dio.

Primjer 8: Ivanove kupke¹³

2.5. VILA MARIA (ŠVICARSKA VILA)

Godina izgradnje Švicarske vile nije poznata, ali pretpostavlja se da po stilu u kojem je građena (romanička alpska arhitektura) datira oko početka 19. stoljeća. Ova longitudinalna katnica služila je kao smještaj za kupališne goste, te se stoga i nalazila na samom ulazu u kupališni park. Ono što Švicarsku vilu čini prepoznatljivom, i po čemu se ističe od drugih objekata u parku, su karakteristični drveni trijemovi.

---

¹³Izvor:

Facebook: Daruvarski Portfolio

<https://www.facebook.com/photo.php?fbid=420219891343760&set=a.100557489976670.1135.100000672578877&type=3&theater>, preuzeto: svibanj 2015.

Primjer 9: Švicarska vila¹⁴

Primjer 10: Švicarska vila¹⁵

¹⁴Izvor: Facebook: Daruvarski Portfolio

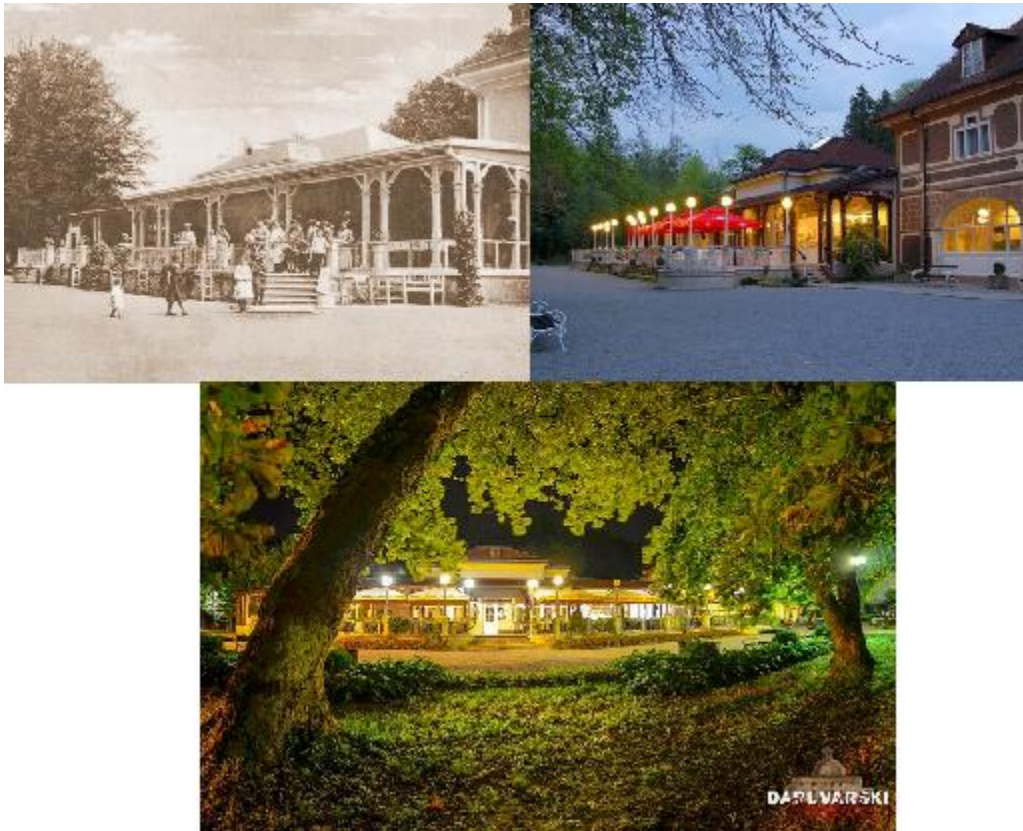
https://www.facebook.com/photo.php?fbid=703155376383542&set=a.702560569776356.1073741840.100000672578877&type=3&src=https%3A%2F%2Ffbcndn-sphotos-e-a.akamaihd.net%2Fphotos-ak-prn2%2Ft31.0-8%2F1425228_703155376383542_2048841235_o.jpg&smallsrc=https%3A%2F%2Ffbcndn-sphotos-e-a.akamaihd.net%2Fphotos-ak-xpa1%2Fv%2Ft1.0-9%2F1459111_703155376383542_2048841235_n.jpg%3Foh%3De388c4a37b311e9be5f512de087a8e37%26oe%3D557DBB34%26_gda_%3D1434379216_cef478ae075fae8cfec4675e2716677d&size=1208%2C857, preuzeto: svibanj 2015.

¹⁵Izvor: Facebook: Daruvarski Portfolio

https://www.facebook.com/photo.php?fbid=875299882502423&set=a.138494656182953.17638.100000672578877&type=3&src=https%3A%2F%2Ffbcndn-sphotos-c-a.akamaihd.net%2Fphotos-ak-xfa1%2Ft31.0-8%2F1966071_875299882502423_3694548543433646584_o.jpg&smallsrc=https%3A%2F%2Ffbcndn-sphotos-c-a.akamaihd.net%2Fphotos-ak-xfa1%2Fv%2Ft1.0-9%2F1900118_875299882502423_3694548543433646584_n.jpg%3Foh%3D1ebce1f655bcc61992cbcf9b77df3e46%26oe%3D55799AAA%26_gda_%3D1438282746_fdf32b93a46004ca99c459967c6d1a9f&size=1208%2C800, preuzeto: svibanj 2015.

2.6. TERASA

Restoran Terasa je najnoviji i jedini ugostiteljski objekt u Kupališnom parku, a sagrađen je krajem 19., tj. početkom 20. stoljeća. Prvobitni naziv Terasa je Kiosk – kavana. Nakon Domovinskog rata je srušen, te je izgrađen novi objekt na istome mjestu koji izgledom podsjeća na izvornu građevinu. Terasa je također, kao i većina objekata u Kupališnom parku, longitudinalnog oblika, a nalazi se u produžetku zgrade Arcadije. Ono po čemu je Terasa prepoznatljiva je karakterističan široki trijem koji se proteže duljinom cijele građevine. Zgrada Terasa se uklapa u stil cjelokupnog kupališnog parka, a to je romantičarski stil.

Primjer 11: Terasa¹⁶

¹⁶Izvor:

Facebook: Daruvarski Portfolio

https://www.facebook.com/photo.php?fbid=100557559976663&set=a.100557489976670.1135.100000672578877&type=3&src=https%3A%2F%2Fcontent-ams.xx.fbcdn.net%2Fphotos-xpf1%2Fv%2Ft1.0-9%2F20158_100557559976663_4111468_n.jpg%3Foh%3Df4e0051d5cc5dda25641644362806641%26oe%3D55BAA0A1&size=600%2C450, preuzeto: svibanj 2015.

Facebook: Daruvarski Portfolio

<https://www.facebook.com/photo.php?fbid=199808470051571&set=a.199808356718249.49984.100000672578877&type=3&theater>, preuzeto: svibanj 2015.

2.7. KUPAČICA

Još jedan od prepoznatljivih simbola grada Daruvara je skulptura Kupačice, popularnog naziva Gola Maja ili Tužna Mara, koja simbolizira plodnost žene. Ova brončana skulptura gole žene, izrađena 1927. godine, jedan je od ranijih radova poznatoga hrvatskog kipara Antuna Augustinčića. Kupačica krasi malu fontanu, a nadahnuta je *art decoom* što se može iščitati po izrazu lica, uvijenoj kosi i položaju očiju. 16. ožujka 2012. sudbina daruvarske Kupačice bila je neizvjesna. Naime, te noći skulpturu su otuđili s njenoga mjesta. Nakon istrage, Kupačica je nađena izrezana, te nakon restauracije je vraćena na svoje postolje u Julijev park nakon četiri mjeseca.

Primjer 12: Kupačica¹⁷

Facebook: Daruvarski Portfolio

<https://www.facebook.com/photo.php?fbid=838553639510381&set=a.138494656182953.17638.100000672578877&type=3&permPage=1>, preuzeto: svibanj 2015.

¹⁷ Izvor:

Facebook: Daruvarski Portfolio

https://www.facebook.com/photo.php?fbid=871519756213769&set=a.138494656182953.17638.100000672578877&type=3&src=https%3A%2F%2Fcontent-ams.xx.fbcdn.net%2Fphotos-xpa1%2Ft31.0-8%2F1537471_871519756213769_7679956622364794780_o.jpg&smallsrc=https%3A%2F%2Fcontent-ams.xx.fbcdn.net%2Fphotos-xfp1%2Fv%2Ft1.0-9%2F10441163_871519756213769_7679956622364794780_n.jpg%3Foh%3D9066a912a763f8cf584d1dd8232e4566%260e%3D55B379E3&size=1208%2C800, preuzeto: svibanj 2015.

3. UTEMELJITELJI DARUVARA

Već nam prvi pogled na grad Daruvar govori da ovo nije tipičan grad kontinentalne Hrvatske. Za takav netipičan izgled grada, glavni je krivac grof Antun Janković, kojega su prvenstveno privukli izvori tople vode, te je u ovome malome gradu vidio veliki potencijal. Sredinom 18. stoljeća kupio je vlastelinstvo nad Podborjem i sagradio dvorac. Po Jankovićima Daruvar i dobiva ime, jer se naime na njihovom grbu nalazio ždral (*daru* → ždral, *var* → grad).

3.1. ANTUN JANKOVIĆ

Primjer 13: Antun Janković

¹⁸Antun Janković rođen je u Pečuhu 5. svibnja 1729. godine. Studirao je filozofiju i pravo, a nakon završetka studija radi kao zastupnik Virovitičke županije. Nakon primitka počasne titule bilježnika Požeške županije, postaje podžupan iste. 1763. godine kupuje pakračko imanje i vlastelinstvo Sirač od kojega je i pripojio vlastelinstvo Podborje. Na samom početku uprave Antuna Jankovića, nastaje zgrada vlastelinske žitnice u Daruvaru, koja se nalazila između kapele i budućeg dvorca, i to je zgrada današnjeg Sokola. U periodu između 1771. i 1777. godine Janković gradi dvorac, koji je jedan od glavnih simbola grada Daruvara u današnje vrijeme.

¹⁸Izvor:

Daruvarski Portfolio: Antun Janković (1729 – 1789.)

https://www.google.hr/search?hl=hr&site=imghp&tbn=isch&source=hp&biw=1024&bih=639&q=rodoslovno+stablo+obitelji+jankovic&oq=rodoslovno+stablo+obitelji+jankovic&gs_l=img.3...6096.17920.0.18415.17.6.0.11.11.0.335.822.0j4j0j1.5.0.msedr...0...1ac.1.62.img..10.7.828.FTP27MlfsGs#hl=hr&tbn=isch&q=antun+jankovic+daruvar+&imgdii=_&imgcr=RR5ByzQiJygW3M%253A%3B55FjbFqxqDW_U-M%3Bhttp%253A%252F%252Fdaruvarski-portfolio.net%252Fwp-content%252Fuploads%252F2014%252F02%252FDSC5946.jpg%3Bhttp%253A%252F%252Fdaruvarski-portfolio.net%252Ffantun-jankovic-1729-1789%252F%3B300%3B450, preuzeto: svibanj 2015.

Eleonorom Pejačević, te dvije godine poslije preuzeo vlastelinstvo od maćehe, politički talent njegova strica nije prešao na njega. Njegovu karijeru obilježava brojno bogatstvo na području Pakraca, Daruvara i Sirača, ali i brojni dugovi. Svoju političku karijeru završava predajom vlastelinstva sinu Juliju Jankoviću 1849. godine. Seli se u Cspreg, gdje i umire 17. veljače 1857. godine.

3.4. JULIJE JANKOVIĆ

²¹Julije Janković je rođen u Pakracu 26. veljače 1820. godine. Bio je jedini sin Izidora i Eleonore Pejačević. 1844. godine stječe Advokatsku diplomu kao *primus eminens* (prvi i najodličniji) te polaže prisegu u Pešti. Bio je jedan od najbogatijih vlastelina u Hrvatskoj te istaknuti političar. Velik dio bogatstva podijelio je u dobrotvorne svrhe kao i u podizanje brojnih prosvjetnih i kulturnih ustanova. 1854. godine ženi se groficom Ljudevitom del Montbel te s

Primjer 16: Julije Janković njom ima troje djece.

---

²¹ Izvor:

Daruvarski Portfolio: Julije Janković (1820. – 1904.)

[23](https://www.google.hr/search?hl=hr&site=img&tbm=isch&source=hp&biw=1024&bih=639&oq=izidor+jankovi%C4%87+&gs_l=img..3...1102.12837.0.13455.16.7.0.8.8.0.173.511.4j1.5.0.msedr...0...1ac.1.62.img..9.7.514.2GrkDcueZyY&q=izidor+jankovi%C4%87#hl=hr&tbm=isch&q=julije+jankovi%C4%87&imgdii=_&imgcr=jDdJOKmTVmA7_M%253A%3Bq8EPf_PWZJ4y9M%3Bhttp%253A%252F%252Fdaruvarski-portfolio.net%252Fwp-content%252Fuploads%252F2014%252F02%252FDSC5950.jpg%3Bhttp%253A%252F%252Fdaruvarski-portfolio.net%252Fjulije-jankovic-1820-1904%252F%3B300%3B450, preuzeto: svibanj 2015.</p></div><div data-bbox=)

4. DVORAC GROFA JANKOVIĆA

Ova kasnobarokna monumentalna građevina izgrađena je na zahtjev grofa Antuna Jankovića između 1771. i 1777. godine, a izgradnju je dodijelio nepoznatom bečkom graditelju. Prvenstveno je izvedena rekonstrukcija interijera, a još za vrijeme izgradnje ovaj je objekt izazvao divljenje javnosti. Tlocrt građevine je u obliku slova U. Prema dvorskom perivoju gleda južno krilo objekta, a na krajeve glavnog krila nadovezuju se dva sporedna, tj. zapadno i istočno, te ta tri krila zaokružuju pravokutno dvorište. Dvorac je također temeljen na baroknoj tradiciji. Dvorište je uokvireno s tri strane, dok je četvrta strana ostala slobodna. Takav način gradnje dvorišta karakterističan je za 17. stoljeće, te je poznat pod nazivom *court d' honour*. Takva vrsta dvorišta služila je vlastelinstvu za doček počasnih gostiju, te za razne priredbe, parade i svečanosti. Dvorac ima složen tlocrt iako izvana izgleda jednostavno, naime, južno krilo je koncipirano kao dvotrakt, a istočno i zapadno kao trotrakt. Sporedni sadržaji i hodnici su okrenuti prema dvorištu, a reprezentativne prostorije su okrenute prema dvorskom perivoju. U prizemlju južnoga krila prolazi uzlazna veža koja se u dvorišnom dijelu proširuje na predvorje. Devet polja pruskih, tj. čeških kapa nose dvostruki dorski stupovi, a u zidove su uzidane rimske ploče s latinskim natpisima. Iz središta predvorja sa svake strane prema katu nalazi se po jedno dvokatno stubište. Svako stubište ima međupodest gdje se spuštaju i sporedni krakovi u pravcu dvorišnih krila. U ova tri prizemna krila, s vanjske strane, nalaze se tri veće prostorije, a na bočnim krilima se nalaze hodnici na čijim su krajevima pomoćna stubišta. Između njih i velikih reprezentativnih prostorija, nalaze se sporedne, manje prostorije, čije je osvjetljenje riješeno prozorima iz hodnika. Prvi kat je riješen kao dijapozicija prizemlja, odnosno južno je krilo koncipirano kao dvotrakt. Čitavi dvorišni trakt južnog krila zauzima predsoblje u koje vode stubišta. Sve reprezentativne prostorije gledaju prema dvorskom perivoju, a u središtu se nalazi glavna dvorana. Zapadno i istočno krilo koncipirani su isto kao i u prizemlju, kao trotrakt. Uz dvorište su hodnici, a vanjsku stranu krila zauzimaju stambene prostorije. U središnjem traktu između hodnika i stambenih prostorija

nalaze se pomoćne prostorije. U pomoćnim prostorijama kretala se posluga, dok je jedno krilo bilo namijenjeno samo vlastelinu, a drugo potrebama njegove žene. Prozori su u obliku četverokuta, te su smješteni u slične doprozornike koji su kao i u prizemlju visokog i razvedenog oblika. Nadvijeni su elipsastim lukovima te imaju ukrase u obliku stiliziranih korintskih kapitela. Središnja prostorija na gornjem katu je viša od ostalih te se na njoj još nalaze kružni prozori. Dvorišna pročelja riješena su kao barokne arkade s elipsastim lukovima. Dvorac je natkriven vrlo masivnim mansardnim krovom čija je visina gotovo kao cijela građevina.

Početakom 20. stoljeća dvorac prestaje biti u vlasništvu vlastele te mu se mijenja izgled i svrha, što je na poslijetku završilo cjelokupnom devastacijom objekta. Naime, pregradni zidovi na katu su se srušili kako bi se povećale prostorije jer su imale namjenu učionice. Zgrada je počela prokišnjavati, inventar je većinom izgubljen, a pročelja zapuštena. Zbog takvog stanja, osamdesetih godina prošloga stoljeća, dvorac doživljava još jednu radikalnu promjenu, tj. rekonstrukciju. Naime, čitava je konstrukcija zamijenjena relativno kvalitetnom replikom. Zamijenjeni su svi stropovi na katu te je obnovljena sva žbuka. Jedina prostorija koja je sačuvala dio povijesnog interijera je glavna dvorana u kojoj su djelomično sačuvani mramorni detalji, masivni kamini i teške konzole koje nose strop. Devedesetih godina prošloga stoljeća obnovljeno je i pročelje dvorišta, a tijekom te rekonstrukcije uništene su površine fasade na katovima. Naime, široke segmentno nadsvođene špalete prvenstveno su bile bifore otvorene prema eksterijeru, a dobili su neprikladnu trokrilnu ispunu. Sudbina dvorca poboljšala se tek preseljenjem škole u novu zgradu, no do tada su već bila gotovo uništena vanjska pročelja koja su tek naknadno kvalitetno rekonstruirana.

Dvorac grofa Jankovića je građevina od velike važnosti za grad jer simbolizira veliku i jaku vlastelinsku obitelj koja je ujedinila i podigla Daruvar, te mu dala status i ime.

Primjer 17: Dvorac grofa Jankovića²²

²²Izvor:

Visit Daruvar: Dvorac Janković

https://www.google.hr/search?tbm=isch&q=dvorac+grofa+jankovi%C4%87a+daruvar&ei=2fQ3Va6MI4KWygOJ9oGgBA#mgrp=sQasu5b4NrG89M%253A%3BbsZ7e5SizDBMLM%3Bhttp%253A%252F%252Fwww.visitdaruvar.hr%252FEasyEdit%252FUserFiles%252FPages%252Fdvorac-jankovic%252Fdvorac-jankovic-634989356478067500-5_660_405.jpeg%3Bhttp%253A%252F%252Fwww.visitdaruvar.hr%252Fdvorac-jankovic.aspx%3B660%3B405,
preuzeto: svibanj 2015.

4.1. SIMBOLIKA DVORCA

Dvorac se, kao simbol, može gledati iz nekoliko aspekata. Naime, s političkog gledišta simbolizira moć, čast i slavu neke države ili pokrajine i u njemu se projiciraju trendovi određenih razdoblja. Dvorac ima i religijsku simboliku, točnije kao čovjekov hram, boravište moćnika i svetih osoba. No isto tako ove povijesne i spektakularne građevine nalaze se gotovo u svakoj dječjoj priči. Djeca se lako poistovjećuju s raznim likovima iz bajki (npr. princezama i prinčevima), te tako za njih dvorac postaje portal u zemlju mašte i čarolije. Upravo zbog tog razloga odlučila sam s djecom obraditi baš taj motiv kako bi ih uvela u neko drugo razdoblje, odmaknula od današnjice i pobudila u njima duh davnih vremena.

Primjer 18: Dvorac iz bajke²³

---

²³ Izvor:

Princesses in Castle: <http://www.fanpop.com/clubs/disney-princess/images/9771507/title/princesses-castle-photo>, preuzeto 11. lipnja 2015.

4.2. PRIPRAVE ZA IZVOĐENJE AKTIVNOSTI

Sveučilište Jurja Dobrile u Puli

Odjel za odgojne i obrazovne znanosti

Akad. god.2013./2014.

PRIPRAVA ZA IZVOĐENJE AKTIVNOSTI IZ METODIKE LIKOVNE KULTURE

Dječji vrtić : „ Vladimir Nazor“ Daruvar

Mentorica/odgojiteljica: Gordana Sekulić

Studentica: Iva Mžik

Ustanova: Dječji vrtić „Vladimir Nazor“

Broj djece: 25

Psihofizičke karakteristike djece: predškolska skupina, 6 do 7 godina, nema djece s posebnim potrebama

Motiv: Dvorac grofa Jankovića (pročelje dvorca)

Likovno područje: slikanje i prostorno plastično oblikovanje

Likovna tehnika: kombinirana tehnika (reljef, kolaž)

Likovni jezik: boja, ritam

Oblik rada: frontalni, grupni, individualni

Metode rada: metoda razgovora, metoda analitičkog promatranja, metoda demonstracije, metoda usmenog izlaganja, igra

Materijal: stiropor, krep papir, čačkalice

Cilj: Zamišljanje, razvoj kreativnosti i mašte.

Zadatci:

ODGOJNI: rad u skupini, snalažljivost, razvoj osjećaja za sklad, održavanje urednog radnog prostora, razvoj interesa za likovni izričaj.

OBRAZOVNI: poticanje djece na razvijanje vizualnog pamćenja, kulture govorenja i ponašanja prilikom promatranja umjetničkih djela i povijesti vezane uz grad u kojemu žive, poticanje na upoznavanje slikarskih materijala, stjecanje pojmova vezanih uz slikanje, upoznavanje novog likovnog problema, upoznavanje novih likovnih tehnika, svladavanje novih kombiniranih tehnika. Usvajanje i proširivanje znanja vezanih uz povijesnu i kulturnu baštinu grada Daruvara. Prepoznavanje umjetničkog djela iz likovne i povijesne kulturne baštine iz područja slikarstva i arhitekture.

FUNKCIONALNI: razvoj grafomotorike, razvoj fine motorike šake, uspješno vladanje prostorom na plohi, razvoj vizualne i taktilne percepcije.

Aktivnosti koje su prethodile: S djecom ću prvenstveno porazgovarati o dvorcu, pitat ću ih da li je netko od njih ikada bio u dvorcu, oni koji su bili, mogu reći što su tamo zanimljivoga vidjeli, kako im je bilo, tko je tamo živio, koliko su puta bili itd. Zatim ću im ispričati da nas ispred dvorca čeka turistički vodič te će nas on povesti u obilazak dvorca i

ispričati mnogo zanimljivih stvari o dvorcu i obitelji koja je živjela u njemu. Skrenut ću im pozornost na namještaj, stil i cjelokupno uređenje dvoraca. Također ćemo prošetati oko dvorca i obratiti pažnju kako izgleda izvana.

Organizacija prostora i materijala za rad: Prije početka aktivnosti pripremit ću mjesto i materijale za rad. Stolove ću pomaknuti na jednu stranu prostorije, sliku od stiropora ću staviti na pod, te ću se pobrinuti da sva djeca imaju dovoljno prostora i materijala za rad. (kako bi djeca mogla grupno raditi, uspoređivati radove, zajednički komunicirati i koristiti košaru s krep papirom, koja će se nalaziti na sredini slike). Svakom djetetu ću dati po jednu čačalicu, te im demonstrirati što se od njih očekuje u ovome zadatku. Nakon demonstracije djeca mogu početi s radom.

Tijek aktivnosti:

UVODNI DIO AKTIVNOSTI: U uvodnom dijelu aktivnosti posložiti ću stolice u polukrug, pozvati djecu da sjednu i popričati s njima o dvorcu. Pitat ću ih da li znaju gdje se u Daruvaru nalazi dvorac, kako on izgleda, koliko je star, da li je velik ili mali, kako se zove naš dvorac, po kome je dobio ime, tko je živio u njemu, da li je itko od njih posjetio dvorac, ako je, da li se sjeća kakve su bile prostorije u njemu, da li su velike ili male, jesu li zapamtili kakve slike, što djeca misle, kakva je bila moda onoga vremena. Da li je dvorac jedina građevina u takvom stilu, ili možda ima još nekih koje su mu slične po stilu, ako kažu da ima, pitat ću ih da mi ih nabroje. Zatim ću ih pitati što još ima u Daruvaru što je karakteristično samo za naš grad. Ako mi nabroje neke od karakteristika, pitat ću ih da li mi ih mogu opisati, kako izgledaju i što prvo zapažaju na njima. Nakon razgovora, objavit ću djeci da nas ispred dvorca čeka turistički vodič te će nas on provesti njime, ispričati nam njegovu povijest i povijest obitelji koja je živjela u njemu. Nakon objave, reći ću im da se mogu polako preizuti, obući jakne, naći para i stati u red te kada svi budemo spremni možemo krenuti prema dvorcu.

NAJAVA: Danas ćemo otići do Dvorca Grofa Jankovića, gdje nas čeka jedan turistički vodič koji će nam ispričati mnogo zanimljivih stvari o našem dvorcu, saznat ćemo tko je tamo živio, kako izgleda grb te obitelji i mnogo, mnogo drugih zanimljivih stvari. Nakon obilaska, vratit ćemo se u vrtić gdje ćemo zajedno raditi jednu zajedničku sliku s motivom dvorca koji smo danas posjetili.

GLAVNI DIO AKTIVNOSTI: Nakon obilaska vratit ćemo se u vrtić te prije samog početka glavnog dijela aktivnosti pokazat ću djeci sliku dvorca i postaviti ju na njima vidljivo mjesto. Porazgovarat ćemo o tome što smo danas vidjeli, kako nam se svidjelo i što nam je bilo najzanimljivije. Zatim ću djeci objasniti i demonstrirati kako ćemo danas napraviti svoju sliku dvorca. Naime, svako dijete će dobiti po jednu čačalicu, te će sjesti u krug

oko slike. Na sredini slike nalazi se košara s krep papirom izrezanim na kvadrate u bojama dvorca. Zadatak je čačkalicom ubadati kockice papira u stiropor te tako popuniti sliku dvorca.

ZAVRŠNI DIO AKTIVNOSTI: EVALUACIJA

Kada djeca završe s izradom slike stavit ću je na vidljivo mjesto, te porazgovarati o svemu što smo danas radili. U to spada: materijal, kojom tehnikom je to rađeno. Promotrit će vlastiti uradak te reći kako im se sviđa tehnika kojom su radili.

Zapažanja nakon aktivnosti:

Djeca su bila motivirana, još od jutra, prije obilaska dvorca, a slika dvorca na stiroporu im je pobudila znatiželju i interes za rad. Svidjele su im se dimenzije slike, jer su svi mogli sjesti oko nje i nabadati komadiće krep papira. Dojmio ih se i obilazak dvorca, iako su neki već bili.

Fotografirala: Iva Mžik

Sveučilište Jurja Dobrile u Puli

Odjel za odgojne i obrazovne znanosti

Akad. god.2013./2014.

PRIPRAVA ZA IZVOĐENJE AKTIVNOSTI IZ METODIKE LIKOVNE KULTURE

Dječji vrtić : „ Vladimir Navor“ Daruvar

Mentorica/odgojiteljica: Gordana Sekulić

Studentica: Iva Mžik

Ustanova: Dječji vrtić „Vladimir Navor“

Broj djece: 25

Psihofizičke karakteristike djece: predškolska skupina, 6 do 7 godina, nema djece s posebnim potrebama

Motiv: Dvorac grofa Jankovića

Likovno područje: slikanje

Likovna tehnika: kombinirane tehnike i kolaž

Likovni jezik: boja, ritam

Oblik rada: frontalni, grupni, individualni rad

Metode rada: metoda razgovora, metoda analitičkog promatranja, metoda demonstracije, metoda usmenog izlaganja, igra

Materijal: sitni pijesak u boji, ljepilo, šareni papir, škare, novinski papir, kistovi, posude za ljepilo, bijeli papir, grafitna olovka, kolaž papir

Cilj: Zamišljanje, razvoj kreativnosti i mašte.

Zadatci:

ODGOJNI: rad u skupini, snalažljivost, razvoj interesa za likovni izričaj, razvoj osjećaja za sklad, održavanje urednog radnog prostora.

OBRAZOVNI: svladavanje novih kombiniranih tehnika, poticanje djece na razvijanje vizualnog pamćenja, kulture govorenja i ponašanja prilikom promatranja umjetničkih djela i povijesti vezane uz grad u kojemu žive, poticanje na upoznavanje slikarskih materijala, stjecanje pojmova vezanih uz slikanje te savladavanje tehnike kolaža, kombiniranih tehnika, shvaćanje reljefa. Usvajanje i proširivanje znanja vezanih uz povijesnu i kulturnu baštinu grada Daruvara. Prepoznavanje umjetničkog djela iz likovne i povijesne kulturne baštine iz područja slikarstva i arhitekture, upoznavanje novog likovnog problema, upoznavanje novih likovnih tehnika.

FUNKCIONALNI: razvoj grafomotorike, razvoj fine motorike šake, uspješno vladanje prostorom na plohi, razvoj vizualne i taktilne percepcije, razvoj mišljenja, pažnje i koncentracije.

Aktivnosti koje su prethodile: S djecom ću prvenstveno porazgovarati o jučerašnjem obilasku dvorca, pitat ću ih da li im se svidio dvorac, mogu li reći što su tamo zanimljivoga vidjeli, kako im je bilo, tko je tamo živio, koliko su puta bili i sl. Zatim ću im

ispričati da sam za danas pripremila mnogo tehnika s kojima još možda nisu radili. Pitat ću ih kako im se svidjela tehnika kojom smo jučer radili, te im pokazati radove s tehnikama kojima ćemo danas raditi i pitati ih jesu li ikada radili istima.

Organizacija prostora i materijala za rad: Prije početka aktivnosti pripremit ću mjesto i materijale za rad. Na svakom stolu radit će se drugačija tehnika, kada završe s jednom od tehnika, djeca će moći otići do drugog stola te isprobati drugu tehniku. Na prvom stolu će se nalaziti novinski papir, ljepilo i kistovi za nanošenje ljepila te podloga od mekog kartona gdje će lijepiti novinski papir. Na drugom stolu pripremit ću kolaž papir, papire u boji s različitim motivima, ljepilo, kistove za nanošenje ljepila, škare, grafitne olovke te čisti listovi na koje će lijepiti. Dok će na trećem stolu biti posude s obojenim sitnim pijeskom, čisti papiri, ljepilo, kistovi i grafitne olovke. Također, svaki stol ima drugi motiv. Naime, na prvom stolu motiv je ždral, drugi stol će se bazirati na interijer dvorca, dok treći stol izrađuje eksterijer dvorca. Također ću na svakom stolu ponuditi za primjer svoj rad koji sam izradila tehnikom kojom će djeca raditi te priložiti fotografiju zadanog motiva.

Tijek aktivnosti:

UVODNI DIO AKTIVNOSTI: Djecu ću uvesti u aktivnosti tako što ću ponovno poslagati stolice u polukrug i pozvati djecu da mi se pridruže. U polukrugu ću pitati djecu da li se sjećaju što smo sve radili jučer, što su sve zapamtili od jučerašnjeg obilaska, te može li mi netko ispričati neke zanimljivosti koje su ih se najviše dojmile iz priče turističkog vodiča. Razgovarat ćemo o ždralu, kako se on ponaša kada čuva svoje gnijezdo, što on drži u svojoj nozi, te po čemu je ždral bitan za Daruvar, za dvorac u kojemu smo dan prije bili te za obitelj koja je živjela u njemu. Ako ne budu znali, ispričat ću im da je ždral simbol grada Daruvara te da se on također nalazi na grbu grofa Jankovića. Također ću ih pitati kako su ih se dojmile prostorije kojima su jučer prošli, kakve su one bile, velike ili male, kakav je bio namještaj u njima, kako su se oni osjećali u dvorcu, da li bi htjeli jednoga dana živjeti u dvorcu poput ovoga, ako bi, kako bi on izgledao, koje boje bi bio, kako bi ga uredili... Zatim ću ih pitati što misle o prostorijama, kako su namještene, da li im se sviđa takav namještaj, da li su zapamtili neke slike na zidovima, ako jesu, tko se nalazio na njima, kako te osobe izgledaju, što nose na sebi, da li se njima sviđa takav način odijevanja ili ipak preferiraju moderniji stil. Nakon razgovora, objasnit ću djeci da ćemo danas raditi nekoliko tehnika, koje ću kasnije prezentirati, ali da su sve teme povezane s dvorcem, da je jedna tema unutrašnjost dvorca, tj. uređenje prostorija, druga tema obrađuje vanjski izgled, a treća grb grofa Jankovića.

NAJAVA: Mi ćemo se danas prisjetiti jučerašnjeg obilaska Dvorca grofa Jankovića, razgovarat ćemo o dvorcu i dojmovima koje je na nas ostavio, da li se djeci svidio dvorac,

što im se najviše svidjelo u njemu itd. Zatim ću ih uvesti u tehnike koje ćemo obrađivati tako što ću im prikazati kakve sam sadržaje pripremila. Dok su djeca još u polukrugu, prikazat ću fotografije motiva iz dvorca kojima ćemo se baviti, te svoje radove izrađene tehnikama kojima će djeca danas raditi. Nakon toga ću djecu uputiti za stolove te im reći da kada završe mogu otići do drugog stola i isprobati drugu tehniku.

GLAVNI DIO AKTIVNOSTI: 1. tehnika: Svako dijete će si uzeti list mekog bijelog kartona koji je ponuđen na stolu, te će od novinskog papira kidati komadiće, gužvati ih u grudice, te lijepiti na karton, od novinskog papira oblikovat će oblik ždrala. Nakon što ga oblikuju, zapisat ću im ime na kartonu te ćemo ga ostaviti da se osuši, nakon što se osuši, ždrala ćemo prebojiti bijelom temperom, te tako dobiti plitki reljef.

2. tehnika: Svako dijete će si uzeti list bijelog papira koji je ponuđen na stolu, te grafitnom olovkom nacrtati prostoriju i namještaj koji su vidjeli u interijeru dvorca. Fotografije namještaja iz dvorca su im ponuđene kao primjer na sredini stola tako da budu vidljive svoj djeci. Također su na stolu ponuđeni kolaž papir, papir s različitim uzorcima i motivima, posuda s ljepilom, škare i grafitne olovke. Nakon što djeca nacrtaju dio interijera moći će mu udahnuti novi život, učiniti ga modernijim i zanimljivijim, možda onakvim kakav bi bio da oni žive u dvorcu.

3. tehnika: Na trećem stolu ponuđene se posude s pijeskom u boji, kistovi, ljepilo, grafitne olovke i listovi bijelog papira za radnu površinu, te se na sredini stola nalazi fotografija eksterijera dvorca. Svakom će djetetu biti ponuđen list papira i grafitna olovka kojom mogu nacrtati dvorac. Nakon što nacrtaju konture kistom mogu nanijeti ljepilo na površinu koju žele obojiti, tj. posipati pijeskom.

ZAVRŠNI DIO AKTIVNOSTI: EVALUACIJA

Kako budu djeca završavala svoje radove sklonit ćemo ih sa stola i počistiti svoj radni prostor te oprati ruke. Kada budu svi gotovi napraviti ćemo analizu toga što su radili.

Njihov će zadnji zadatak biti da opišu svoj rad.

U to spada: materijal, kojom tehnikom je to rađeno. Promotrit će vlastiti uradak te reći kako im se sviđa tehnika kojom su radili te ga usporediti s ostalim radovima.

Zapažanja nakon aktivnosti:

Djeca su bila motivirana i predana radu, obradili su sve tehnike. Kolažna tehnika ih je također zainteresirala, jer im je bio ponuđen papir s neuobičajenim detaljima i uzorcima koje su pažljivo izrezivali i lijepili na papir. Posebno ih se dojmila tehnika s obojenim pijeskom, jer tom tehnikom do tada nisu radili.

1. tehnika:

Sebastian 6.5

Marko 6.3

Anel 6,0

Tin 6.3

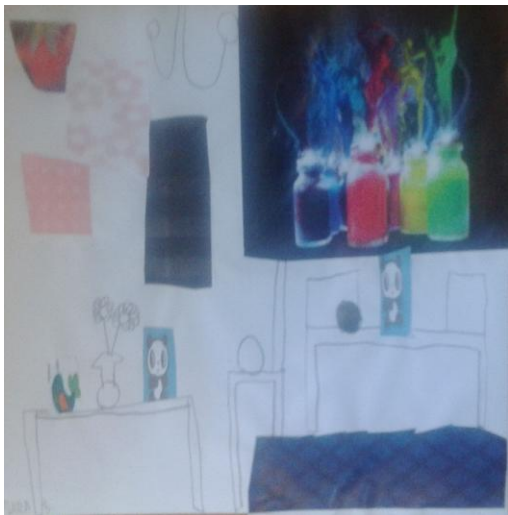

Goran 6.2

Borna 5.9

2. tehnika:

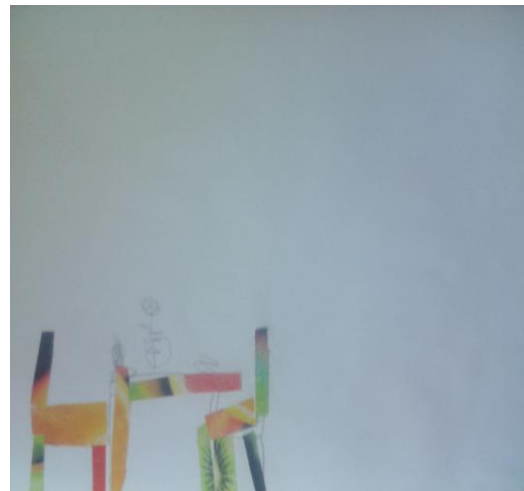
Sara B. 6.4

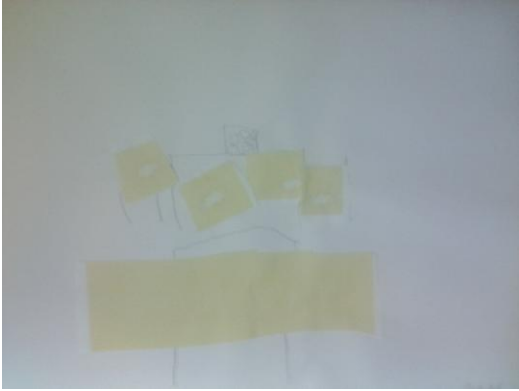
Anel 6.0

Sara 6.1

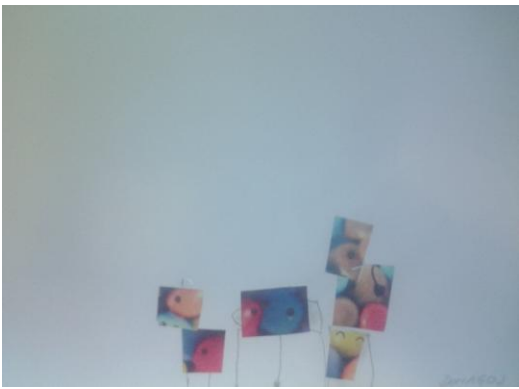
Luka 6.5

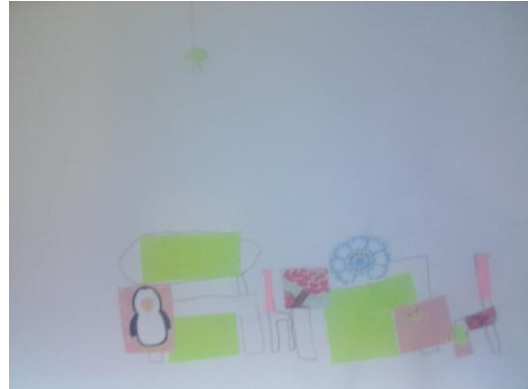
Ivan 5.8

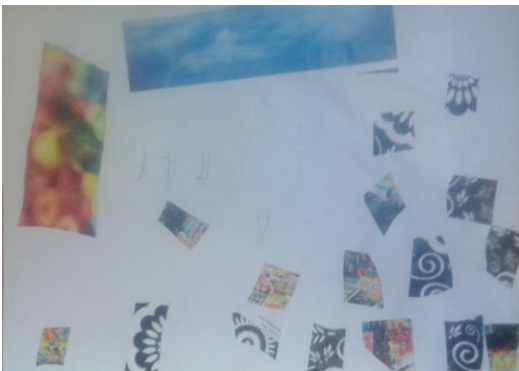
Lena 6.3

Domagoj 5.9

Leonarda 6.7

Marko 6.3

David 6.0

3. tehnika:

Lena 6.3

Borna 5.9

Domagoj 5.9

Marko 6.3

Leonarda 6.7

Sara B. 6.4

Anel 6.0

Sara 6.1

5. ZAKLJUČAK

"Kad sam imao 14, otac mi je bio tolika neznalica da sam jedva podnosio tog starca u svojoj blizini. Kad sam napunio 21, ostao sam zapanjen koliko starac može naučiti u sedam godina."

Mark Twain²⁴

Potaknuta incidentom koji se dogodio unazad nekoliko godina, a to je otuđenje skulpture Antuna Augustinčića, koja je kasnije pronađena već raskomadana u jednoj od talionica u Zagrebu (na kraju uspješno restaurirana i vraćena na pripadajuće mjesto), imala sam potrebu odraditi nekoliko aktivnosti s jednom vrtićkom skupinom. Inspirirao me i gore navedeni citat, jer smatram da je potrebno djecu naučiti da ono pravo blago ne leži negdje na dnu oceana, već je to sve što ih okružuje. Ako uspijemo osvijestiti buduće naraštaje, ne moramo brinuti o tome da će neki dio povijesti pasti u zaborav.

---

²⁴ Izvor:
Mudre misli, izreke i citati: Mark Twain – Citati
<http://www.izreke-citati.com/mark-twain-citati/>, preuzeto: lipanj 2015.

6. LITERATURA

Knjige:

1. Kuzle, M., Vučetić, S., Herouth, V., Šargač D., Bosanac, L., Bačić, I., Crnobrnja, S. (1987.), Daruvar, Zagreb, Turistkomerc.
2. Palavra, Z. (2013.), Jankovići Daruvarski, Daruvar, Grad Daruvar.
3. Sohr, M. (2012.), Daruvar, Urbanističko – graditeljski razvoj grada, Daruvar: Jednota.
4. Szabo, G. (prosinac 1932.), Narodna Starina, Iz prošlosti Daruvara i okolice, Vol.11, No.28.

Internet:

- Facebook: Daruvarski Portfolio
https://www.facebook.com/photo.php?fbid=910504712315273&set=pb.100000672578877.-2207520000.1426840971.&type=3&src=https%3A%2F%2Fscontent-mxp.xx.fbcdn.net%2Fphotos-xpf1%2Ft31.0-8%2F10818230_910504712315273_3102279828201445346_o.jpg&smallsrc=https%3A%2F%2Fscontent-mxp.xx.fbcdn.net%2Fphotos-xpf1%2Fv%2Ft1.0-9%2F10433753_910504712315273_3102279828201445346_n.jpg%3Foh%3D6dcb1900ee4a60df458f1bad3dde338b%26oe%3D55B6BC9B&size=800%2C1208, preuzeto: svibanj 2015.
- Facebook: Daruvarski Portfolio
<https://www.facebook.com/photo.php?fbid=500185126680569&set=a.110608455638240.9023.100000672578877&type=3&theater>, preuzeto: svibanj 2015.
- Facebook: Daruvarski Portfolio
https://www.facebook.com/photo.php?fbid=479155122116903&set=a.110608455638240.9023.100000672578877&type=3&src=https%3A%2F%2Ffbcdn-sphotos-a.akamaihd.net%2Fphotos-ak-xaf1%2Fv%2Ft1.0-9%2F246784_479155122116903_1032490547_n.jpg%3Foh%3Dc99b484f13dad226db41714c8b86cfba%26oe%3D55B9ADF9%26_gda_%3D1434168360_6b97b71d28253af03dca2c3327b918f0&size=896%2C600, preuzeto: svibanj 2015.
- Facebook: Daruvarski Portfolio
https://www.facebook.com/photo.php?fbid=343440135688403&set=a.343439802355103.86456.100000672578877&type=3&src=https%3A%2F%2Ffbcdn-sphotos-d.akamaihd.net%2Fphotos-ak-xfa1%2Fv%2Ft1.0-9%2F395737_343440135688403_954488797_n.jpg%3Foh%3D75a78e54429085a894f1e9e5a46ab3f9%26oe%3D556FF4CF%26_gda_%3D1433918577_34ff6f0cc47dab75b47bab02cf329d94&size=600%2C450, preuzeto: svibanj 2015.
- Facebook: Daruvarski Portfolio
https://www.facebook.com/photo.php?fbid=703155376383542&set=a.702560569776356.1073741840.100000672578877&type=3&src=https%3A%2F%2Ffbcdn-sphotos-e.akamaihd.net%2Fphotos-ak-prn2%2Ft31.0-8%2F1425228_703155376383542_2048841235_o.jpg&smallsrc=https%3A%2F%2Ffbcdn-sphotos-e.akamaihd.net%2Fphotos-ak-xpa1%2Fv%2Ft1.0-9%2F1459111_703155376383542_2048841235_n.jpg%3Foh%3De388c4a37b311e9be5f512de087a8e37%26oe%3D557DBB34%26_gda_%3D1434379216_cef478ae075fae8cfec4675e2716677d&size=1208%2C857, preuzeto: svibanj 2015.
- Facebook: Daruvarski Portfolio
https://www.facebook.com/photo.php?fbid=875299882502423&set=a.138494656182953.17638.100000672578877&type=3&src=https%3A%2F%2Ffbcdn-sphotos-c.akamaihd.net%2Fphotos-ak-xfa1%2Ft31.0-8%2F1966071_875299882502423_3694548543433646584_o.jpg&smallsrc=https%3A%2F%2Ffbcdn-sphotos-c.akamaihd.net%2Fphotos-ak-xfa1%2Fv%2Ft1.0-

- 9%2F1900118_875299882502423_3694548543433646584_n.jpg%3Foh%3D1ebce1f655bcc61992cbc9b77df3e46%26oe%3D55799AAA%26_gda__%3D1438282746_fdf32b93a46004ca99c459967c6d1a9f&size=1208%2C800, preuzeto: svibanj 2015.
- Facebook: Daruvarski Portfolio
<https://www.facebook.com/photo.php?fbid=420219891343760&set=a.100557489976670.1135.100000672578877&type=3&theater>, preuzeto: svibanj 2015.
  - Facebook: Daruvarski Portfolio
https://www.facebook.com/photo.php?fbid=100557559976663&set=a.100557489976670.1135.100000672578877&type=3&src=https%3A%2F%2Fscontent-ams.xx.fbcdn.net%2Fphotos-xpf1%2Fv%2Ft1.0-9%2F20158_100557559976663_4111468_n.jpg%3Foh%3Df4e0051d5cc5dda25641644362806641%26oe%3D55BAA0A1&size=600%2C450, preuzeto: svibanj 2015.
  - Facebook: Daruvarski Portfolio
<https://www.facebook.com/photo.php?fbid=199808470051571&set=a.199808356718249.49984.100000672578877&type=3&theater>, preuzeto: svibanj 2015.
  - Facebook: Daruvarski Portfolio
<https://www.facebook.com/photo.php?fbid=838553639510381&set=a.138494656182953.17638.100000672578877&type=3&permPage=1>, preuzeto: svibanj 2015.
  - Facebook: Daruvarski Portfolio
https://www.facebook.com/photo.php?fbid=871519756213769&set=a.138494656182953.17638.100000672578877&type=3&src=https%3A%2F%2Fscontent-ams.xx.fbcdn.net%2Fphotos-xpa1%2Ft31.0-8%2F1537471_871519756213769_7679956622364794780_o.jpg&smallsrc=https%3A%2F%2Fscontent-ams.xx.fbcdn.net%2Fphotos-xfp1%2Fv%2Ft1.0-9%2F10441163_871519756213769_7679956622364794780_n.jpg%3Foh%3D9066a912a763f8cf584d1dd8232e4566%26oe%3D55B379E3&size=1208%2C800, preuzeto: svibanj 2015.
  - Daruvarski Portfolio: Antun Janković (1729 – 1789.)
https://www.google.hr/search?hl=hr&site=img&tbm=isch&source=hp&biw=1024&bih=639&q=rodoslovno+stablo+obitelji+jankovic&oq=rodoslovno+stablo+obitelji+jankovic&gs_l=img.3...6096.17920.0.18415.17.6.0.11.11.0.335.822.0j4j0j1.5.0.msedr...0...1ac.1.62.img..10.7.828.FTP27MfsGs#hl=hr&tbm=isch&q=antun+jankovic+daruvar+&imgdii=_&imgrc=RR5ByzQiJygW3M%253A%3B55FjbFqxqDW_U-M%3Bhttp%253A%252F%252Fdaruvarski-portfolio.net%252Fwp-content%252Fuploads%252F2014%252F02%252FDSC5946.jpg%3Bhttp%253A%252F%252Fdaruvarski-portfolio.net%252Ffantun-jankovic-1729-1789%252F%3B300%3B450, preuzeto: svibanj 2015.
  - Daruvarski Portfolio: Poznati Daruvarčani
https://www.google.hr/search?q=ivan+jankovic+daruvar&hl=hr&biw=1024&bih=639&site=img&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ei=lgMMVY6OLcXYPcGfgOAG&ved=0CAYQ_AUoAQ#imgdii=_&imgrc=OYYfAWc4tRP1rM%253A%3B300%3B450, preuzeto: svibanj 2015.
  - Državna ergela Lipik: Povijest ergele
https://www.google.hr/search?hl=hr&site=img&tbm=isch&source=hp&biw=1024&bih=639&oq=izidor+jankovi%C4%87+&gs_l=img.3...1102.12837.0.13455.16.7.0.8.8.0.173.511.4j1.5.0.msedr...0...1ac.1.62.img..9.7.514.2GrkDcueZyY&q=izidor+jankovi%C4%87#imgrc=dyA89NXtSeTW3M%253A%3BJc613IKc5Kr3JM%3Bhttp%253A%252F%252Fwww.ergela-lipik.org%252Fsites%252Fdefault%252Ffiles%252Fstyles%252Fsirina640px%252Fpublic%252Fisidor2.jpg%3Bhttp%253A%252F%252Fwww.ergela-lipik.org%252Fcontent%252Fpovijest-ergele%3B422%3B480, preuzeto: svibanj 2015.
  - Daruvarski Portfolio: Julije Janković (1820. – 1904.)
https://www.google.hr/search?hl=hr&site=img&tbm=isch&source=hp&biw=1024&bih=639&q=rodoslovno+stablo+obitelji+jankovic&oq=rodoslovno+stablo+obitelji+jankovic&gs_l=img.3...6096.17920.0.18415.17.6.0.11.11.0.335.822.0j4j0j1.5.0.msedr...0...1ac.1.62.img..10.7.828.FTP27MfsGs#hl=hr&tbm=isch&q=antun+jankovic+daruvar+&imgdii=_&imgrc=RR5ByzQiJygW3M%253A%3B55FjbFqxqDW_U-M%3Bhttp%253A%252F%252Fdaruvarski-portfolio.net%252Fwp-content%252Fuploads%252F2014%252F02%252FDSC5946.jpg%3Bhttp%253A%252F%252Fdaruvarski-portfolio.net%252Ffantun-jankovic-1729-1789%252F%3B300%3B450, preuzeto: svibanj 2015.

- 39&oq=izidor+jankovi%C4%87+&gs_l=img.3...1102.12837.0.13455.16.7.0.8.8.0.173.511.4j1.5.0.msedr...0...1ac.1.62.img..9.7.514.2GrkDcueZyY&q=izidor+jankovi%C4%87#hl=hr&tbm=isch&q=julije+jankovi%C4%87&imgdii=_&imgrc=jDdJOKmTVmA7_M%253A%3Bq8EPf_PWZJ4y9M%3Bhttp%253A%252F%252Fdaruvarski-portfolio.net%252Fwp-content%252Fuploads%252F2014%252F02%252FDSC5950.jpg%3Bhttp%253A%252F%252Fdaruvarski-portfolio.net%252Fjulije-jankovic-1820-1904%252F%3B300%3B450, preuzeto: svibanj 2015.
- Panoramio: Photos by Zdenko Brkanić
  - Hotel Balise: Daruvar – Vjerski turizam
  - Wertanlage – Alterswohnsitz – Feriendomizil im Herzen Kroatiens
<http://www.ani-media.org/haus/>, preuzeto: lipanj 2015.
  - Mudre misli, izreke i citati: Mark Twain – Citati
<http://www.izreke-citati.com/mark-twain-citati/>, preuzeto: lipanj 2015.
  - Princesses in Castle: <http://www.fanpop.com/clubs/disney-princess/images/9771507/title/princesses-castle-photo>, preuzeto 11. lipnja 2015.